

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

**Situational Leadership Affecting the effectiveness of Educational
Institutions under the Secondary Educational Service
Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram**

ธิดาวรรณ เสาแก้ว¹,

อุไรรัตน์ แยมชุตี² และ วิเชียร อินทรสมพันธ์³

มหาวิทยาลัยธนบุรี^{1,2}, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา³

Thidawan Saokaew¹,

Urairat Yamchuti² and Wichian Intarasompun³

Thonburi University^{1,2}, Thailand.

Bansomdejchaopraya Rajabhat University³, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kakkakasdf1475@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำนวน 285 คน จากประชากร 1,086 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้ตำแหน่งเป็นชั้นภูมิและทำการสุ่มตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายตามลำดับจากมากที่สุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และด้านพฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงครามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรประสิทธิผลของ

* วันที่รับบทความ : 8 กรกฎาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 22 กรกฎาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 24 กรกฎาคม 2567

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ได้ร้อยละ 57.00 ($R^2 = 0.570$)

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำตามสถานการณ์; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

Abstract

This research objectives to study 1) situational leadership level of educational institution administrators. 2) the effectiveness level of educational institutions. and 3) Situational leadership that affects the effectiveness of educational institutions under *The Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram*. The sample used in the research was 285 administrators and teachers under *The Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram* from a population of 1,086 people, using stratified random sampling by using location as a layer and randomizing proportionally. The research instrument was a questionnaire with a confidence value at .97 ($\alpha=0.97$). Statistics used in data analysis included percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.) and Stepwise multiple regression analysis

The results of the research found that 1) the overall level of school administrators' situational leadership under *The Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram* was at a high level. 2) the overall level of effectiveness of educational institutions under *The Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram* was at a high level and 3) situational leadership were delegative leadership, directive leadership, participatory leadership and relationship-oriented behavior has an influence on the effectiveness of educational institutions under *The Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram* was statistically significant at the .05 level and can jointly predict effectiveness of educational institution under *The Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram* , got 57.00 percent.

Keywords: situational leadership; effectiveness of educational institutions; the Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram

บทนำ

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความคิด ทักษะ ค่านิยม คุณธรรม ความประพฤติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นอกจากนี้การศึกษายังเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ทำให้มีความจำเป็นจะต้องกลับมาทบทวนและออกแบบการศึกษากันใหม่ อีกทั้งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยต้องปรับตัวยอมรับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้ การจัดการศึกษาจำเป็นต้องจัดให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทุก ๆ ด้าน ในขณะเดียวกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตรา 22 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด อีกทั้งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยต้องปรับตัวยอมรับการเปลี่ยนแปลง ประสิทธิภาพของสถานศึกษาจะเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีว่าสถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารจัดการการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้มากน้อยเพียงใด

มอท (Moats. 1997 : 97) กล่าวว่า การที่โรงเรียนจะมีประสิทธิภาพเพียงใด พิจารณาได้จาก 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากผู้บริหารเข้าใจตนเอง จะทำให้สามารถบริหารบุคคลด้วยความเข้าใจ เอาใจใส่และทำให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงสนับสนุนการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพ(วิเชียร อินทรสมพันธ์ และคณะ. 2567 : 18-19 ; ZhengFa, Z. Et all., 2024 : 98)

ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในสถานศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือความสำเร็จของงาน ใช้อำนาจทางศีลธรรม กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มอบอำนาจแก่บุคคลเหล่านั้นนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกันของกลุ่ม ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา(ธาดา วิภีวราภรณ์ และคณะ. 2567 : 99-100) ซึ่งเฮอร์เชย์และแบลนชาร์ด (Hersey and Blanchard. 1985 : 178) ได้แบ่งองค์ประกอบของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ออกเป็น 1) พฤติกรรมที่มุ่งงาน 2) พฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ 2.1) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ 2.2) ภาวะผู้นำแบบขายความคิดให้ทำ 2.3) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และ 2.4) ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของไทย ประจำปีงบประมาณ 2564 ในภาพรวมจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ทั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปี

การศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 ในทุกกลุ่มสาระวิชา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2564). ซึ่งจากผลการประเมินทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 12) ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นผู้ดำเนินการพัฒนา มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การสร้างความร่วมมือและประสานกับ บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาการจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อม ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนการนิเทศช่วยเหลือ โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายใน ระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบการกำกับติดตาม ประเมินผลและมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการสนับสนุนส่งเสริมให้ บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอนตลอดเวลา

สำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาในเชิงพื้นที่ที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัด สมุทรสาครและมีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 20 แห่ง ประกอบด้วย สถานศึกษาที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัด สมุทรสาคร 11 แห่ง สถานศึกษาที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสมุทรสงคราม 9 แห่ง มีผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำนวน 1,086 คน ทุก สถานศึกษาผู้บริหารและครูได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาผู้บริหารและครูได้รับการ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องแต่อย่างไรก็ตามในปีการศึกษา 2565 ผลการบริหารจัดการศึกษาในมิติของการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจซึ่งพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ทั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนยังขาดทักษะการคิด การแก้ไขปัญหาและการปรับตัว ขาดคุณลักษณะของความใฝ่รู้เท่าที่ควร(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรสาคร สมุทรสงคราม, 2565) จากผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการบริหาร จัดการสถานศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ให้มีประสิทธิผลและเกิดผลอย่างยั่งยืนนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ทั้ง ศาสตร์และศิลป์ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาคือตัวแปรสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษา จัดการศึกษาให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ซึ่ง ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้กำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและขับเคลื่อนการศึกษา ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 โรงเรียน ซึ่งจำนวนผู้บริหารและครูทั้งหมด 1,086 คน กลุ่มตัวอย่างมาจากการโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 285 ชุด ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 3 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันและประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ตามแนวความคิดของเฮอร์เชย์และเบลนชาร์ด Hersey and Blanchard (1985 : 178) ประกอบด้วย 1) พฤติกรรมที่มุ่งงาน 2) พฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ 3) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ 4) ภาวะผู้นำแบบขายความคิดให้ทำ 5) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และ 6) ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน เป็นการวิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นแปลความหมายตามเกณฑ์ขอบเขตของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสต์ (Best, 1970 : 190)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามแนวคิดของมอทท์ Mott (1972 : 97) ประกอบด้วย 1) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน เป็นการวิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นแปลความหมายตามเกณฑ์ขอบเขตของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสต์ (Best, 1970 : 190)

ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง (Validity) ความถูกต้องของเนื้อหา (Content) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์การวัดค่า IOC (Index of item Objective Congruence) ได้ค่า IOC ระหว่าง .67 – 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด เพื่อมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) เท่ากับ .991

การเก็บรวบรวมข้อมูล

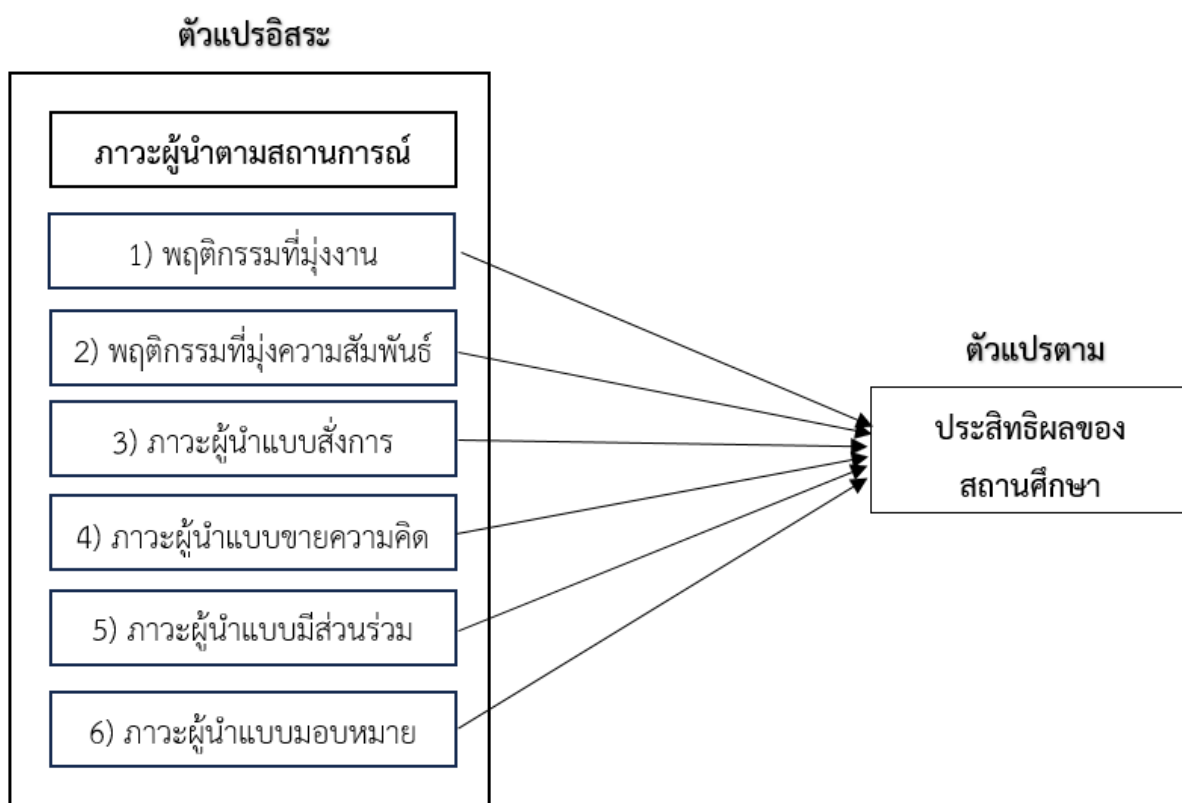
1. ดำเนินการสืบค้นรายชื่อ ที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ อีเมลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำนวน 20 แห่ง
2. ผู้วิจัยเสนอขอหนังสือต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากนั้นเสนอไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
3. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือรับรองในการเก็บข้อมูลวิจัยทางออนไลน์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำนวน 20 แห่ง ซึ่งเป็นแบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างจาก Google form ผ่านทางอีเมลของสถานศึกษา
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อเตรียมทำการวิเคราะห์ข้อมูล
5. นำข้อมูลที่ได้รับกลับมาวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) โดยการคำนวณหาความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นการวิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นแปลความหมายตามเกณฑ์ขอบเขตของค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสต์ (Best, 1970 : 190)
3. ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของเฮอร์เชย์และเบลนชาร์ด (Hersey and Blanchard, 1985 : 178) ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) พฤติกรรมที่มุ่งงาน 2) พฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ 3) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ 4) ภาวะผู้นำแบบขายความคิดให้ทำ 5) ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม และ 6) ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นการดำเนินการให้สอดคล้องตามแนวคิดของมอทท์ (Mott, 1972 : 97) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา สามารถแสดงกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม (โดยภาพรวม) ($n = 285$)

ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. พฤติกรรมที่มุ่งงาน	4.41	0.69	มาก	1
2. พฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์	4.12	0.90	มาก	6
3. ภาวะผู้นำแบบสั่งการ	4.25	0.74	มาก	2
4. ภาวะผู้นำแบบขายความคิดให้ทำ	4.21	0.74	มาก	5
5. ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม	4.24	0.73	มาก	3
6. ภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน	4.23	0.68	มาก	4
รวม	4.24	0.76	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพฤติกรรมที่มุ่งงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.69) รองลงมาได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.74) ส่วนด้านพฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.90)

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม (โดยภาพรวม) ($n = 285$)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.28	0.70	มาก	1
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.24	0.67	มาก	3
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา	4.16	0.74	มาก	4

สถานศึกษา					
4.	ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.26	0.70	มาก	2
รวม		4.23	0.71	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.70) รองลงมาได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.70) ส่วนด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.74)

3. ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม (n = 285)

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน (X6)	.315	.328	5.928**	.000
2. ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X3)	.181	.227	3.675**	.000
3. ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X5)	.176	.213	3.448**	.001
4. ด้านพฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ (X2)	.097	.112	2.152*	.032
5. ค่าคงที่ (Constant)	.989		5.658**	.000
R = .755 R ² = .570 R ² adj = .563, F = 92.605, df1 = 1, df2 = 280, Sig. < 0.05, SE est. = .28875, a = .989				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดของงานวิจัย ตัวแปรอิสระทั้งหมดของงานวิจัย ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน (X6) ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X3) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X5) ด้านพฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ (X2) สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ได้ร้อยละ 57.00 (R² = 0.570) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มีค่าเท่ากับ .28875 (SEest = .28875) พบว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงครามได้ร้อยละ 56.30 ($R^2_{adj} = .563$) ส่วนอีกร้อยละ 43.70 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน (X_6) ($\beta = .328$) รองลงมา ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ (X_3) ($\beta = .227$) ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม (X_5) ($\beta = .213$) และด้านพฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ (X_2) ($\beta = .112$)

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ผลการวิจัยสามารถอธิบายตามลำดับของสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายเร่งรัดเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะในด้านการพัฒนาให้มีภาวะผู้นำซึ่งประกอบด้วยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาได้ตามสถานการณ์จะเห็นได้จากการสรรหาคัดเลือกบุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการอบรมพัฒนาอย่างเข้มข้นที่จะไปปฏิบัติงานจริงทั้งในด้านของความรู้ การฝึกให้มีทักษะ ประสบการณ์เชิงบริหารตามสถานการณ์จริงการปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างต่อผู้ร่วมงาน จรรยาบรรณ การบริหารแบบมุ่งผลสำเร็จ เป็นต้น ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงครามได้ตระหนักเห็นความสำคัญปรับตัวรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้มีความรอบรู้ในการบริหารงานท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันกันพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญและมีความเชื่อว่าผู้บริหารเป็นบุคลากรสำคัญในการที่จะนำนโยบายของต้นสังกัดไปสู่การขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรมดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีภาวะผู้นำหรือความสามารถของผู้นำในการใช้ศิลปะ อิทธิพล อำนาจหน้าที่ และพลังอำนาจที่มีอยู่เพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลดำเนินงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับเพ็ญญา ศรีแปลก (2563 : 62) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารทุกระดับในการบริหาร ผู้บริหารทางการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษา ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ในยุคของการแข่งขันจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำต้องมีคุณลักษณะที่มีความสามารถคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รับฟังความคิดเห็น เป็นผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงพัฒนาบุคลากรและพัฒนาตนเองเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายสอดคล้องกับสชาติรี มาตชาว (2560 : 10) ที่ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำคือความสามารถของ

บุคคลในการใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือขององค์กร สามารถกระตุ้นและจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม เกิดแรงบันดาลใจอย่างมีเหตุผลเห็นด้วยกับเป้าหมายขององค์กรและผู้ตามพยายามหาหนทางลงมือปฏิบัติเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Weihrich & Koontz (2005 : 437) ที่ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำไว้ว่าเป็นศิลปะหรือกระบวนการที่ท้าทายของบุคคลที่จะทำให้คนกระตือรือร้นที่จะมุ่งไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม อย่างไรก็ตามข้อค้นพบจากการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาทิต บุญใบ, ไซยา ภาวะบุตร, ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ (2566 : 161) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิผลของสถานศึกษานั้นเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความสำเร็จของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารจัดการการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งตัวบ่งชี้ที่สำคัญของประสิทธิผล คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและอื่น ๆ ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดเพื่อให้เกิดการพัฒนาลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ คือ ดี เก่งและมีความสุข จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ ปฏิรูปจากการยึดติดวิชาเป็นตัวตั้งมาเป็นยึดผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่สำคัญที่สุดที่กำหนดว่าสถานศึกษานั้น ๆ จะดำเนินงานจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่และสอดคล้องกับปัจจัยทางการบริหารที่มีอยู่ประกอบด้วย กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการขับเคลื่อนผ่านกลไกของผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้กระจายอำนาจทางการศึกษาที่ต้องการจะให้สถานศึกษามีอิสระมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการโรงเรียนกับทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรงในขณะเดียวกันกระแสความตื่นตัวในเรื่องของการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพผู้เรียนซึ่งถือได้ว่าเป็นเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารจะดำเนินการแต่เพียงลำพังคงเป็นไปได้ยากจำเป็นต้องให้ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คุณภาพสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับเชื่อมั่นศรัทธา ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาทิต บุญใบ, ไซยา ภาวะบุตร, ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ (2566 : 160) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ

ครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก รัตนา เหลืองงาม (2562 : 85) พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก กวิสรา ชูทอง (2560 : 74) พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำตามสถานการณ์ด้านพฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงานและด้านภาวะผู้นำแบบขายความคิดให้ทำมีอิทธิพลส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลของการวิจัยดังกล่าวนี้บ่งบอกถึงความสำคัญและความมีอิทธิพลของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้งในด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีความคิดทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาและความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นบุคคลที่สำคัญมากของสถานศึกษา เป็นผู้ที่กำหนดทิศทางและขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายและนโยบายของหน่วยงานเหนือ ผู้บริหารต้องหาเทคนิควิธีการที่หลากหลายในการบริหารเพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้น การพัฒนาจะสำเร็จได้ต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีภาวะผู้นำตามสถานการณ์กล่าวคือมีความเป็นผู้นำที่บริหารจัดการศึกษาตลอดจนแก้ปัญหาได้ตามสถานการณ์ เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถวางแผนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเป้าหมายอย่างมีทิศทาง มุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นหลัก การโน้มน้าวบุคคลากรในสถานศึกษาให้ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้นภาวะผู้นำตามสถานการณ์จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อความสำเร็จขององค์กรสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาทิต บุญใบ, ไซยา ภาวะบุตร, ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ (2566 : 160) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ด้านภาวะผู้นำแบบบรรลุผลสำเร็จ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาริชาติ สมใจ (2556 : 142-143) พบว่า ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์ ด้านผู้นำที่มุ่งให้การสนับสนุน ด้านผู้นำที่มุ่งความสำเร็จ ด้านผู้นำที่มุ่งการสั่งการ ด้านผู้นำที่มุ่งให้บริการ ด้านผู้นำที่มุ่งบุคคล ด้านผู้นำที่มุ่งขายความคิด และ ด้านผู้นำที่มุ่งมอบหมายงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รัตนา เหลืองงาม (2562 : 83) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำตามสถานการณ์ในด้านพฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะอำนวยความสะดวกในการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับครูเพื่อสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการวิจัยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาในด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา โดยเฉพาะควรมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษากำหนดไว้

1.3 จากผลการวิจัยภาวะผู้นำตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ในงานวิจัย ด้านภาวะผู้นำแบบมอบหมายงาน ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ ด้านภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมและด้านพฤติกรรมที่มุ่งความสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยองค์ประกอบของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

2.2 ควรศึกษาอิทธิพลเชิงสาเหตุของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

2.3 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- กวิสรา ชูทอง. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธาดา วิภัยวรารณ อูไรรัตน์ แยมชุตี และวิเชียร อินทรสมพันธ์. (2567). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร. *Journal of Modern Learning Development*. ปีที่ 8 ฉบับที่ 7 (2023): กรกฎาคม 2566, 98-114. . สืบค้นจาก ; <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/260898>.
- ปาริชาติ สมใจ. (2556). *อิทธิพลของภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เพ็ญภา ศรีแปลก. (2563). *การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รัตนา เหลืองงาม. (2562). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วาทีต บุญใบ, ไซยา ภาวะบุตร, ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ ปีที่ 12 ฉบับที่ 45 : ตุลาคม - ธันวาคม 2566.
- วิเชียร อินทรสมพันธ์ วิเชียร ทูริลา และ ปราณีต ม่วงนวล. (2567). การเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาโดยใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 9(4),16-32. สืบค้นจาก ; <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/267243>.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).(2564). *ค่าสถิติพื้นฐานผลการทดสอบ O-NET ม.3 และ ม.6 ปีการศึกษา 2561-2564*. สืบค้นจาก ; <https://www.niets.or.th/th/content/view/11821>.

- สาวิตรี มาตขาว. (2560). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ ค.ม.สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม. (2565). ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET). สืบค้นจาก ; <http://www.sesaskss.go.th/news-detail224943875>.
- Hersey, Paul, and Blanchard, Kenneth H. (1985). *Management of Organizational behavior Utilizing Human Resources (Forth Edition)*. New Delhi : Prentice-Hall of India.
- Krejcie, Robert V. and Dargle, Morgan W. (1970). *Educational and Psychological Measurement.. Determining Sample Size For Research Activities*. 30 (3) : 607- 608.
- Moats, S.H. (1997). *The Relationship between Organizational Culture and Organizational Effectiveness: Producing Pastoral Ministry and World-Mission Major Graduates in Four Denominational Colleges*. Twin Cities, MN : Graduate School The University of Minnesota.
- Mott, P.E. (1972). *The Characteristic of Effective Organization*. New York : Harper and Row.
- Weinrich, Heinz and Koontz, Harold. (2005). *Management: A Global Perspective*. New Delhi : McGraw Hill.
- Zhou ZhengFa, Wichian Intarasompun, and Nuttamon Puchatree. (2024). *The Leadership Characteristics of Administrator of Chongqing Normal University*. Journal of Modern Learning Development. 9 , 6 (June. 2024), 96 –109 . Retrieved from: <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/268702>.